

XVIII

Elisa i mladi odlučili su drugoga dana njezina boravka provesti u posjeti gospodinu i gospođi Vasques na njihovome imanju i pritom im pomoći. Gospodin Vasques bio je bolestan tjedan dana i nije mogao obrađivati svoje polje.

Rano ujutro skupina je otišla do malene farme udaljene nekoliko kilometara od sela. Antonio je ponio mali prijenosni tranzistor te su slušali glazbu i hodali prema imanju. Počele su vijesti. Kada su vijesti završile Elisa im je rekla: „Ovo me podsjetilo. Razgovarali smo o novinama. Koje još izvore vijesti i informacija možete nabrojati?“

„Radio!“ „Televizija!“ „Časopisi!“ „Plakati!“ bili su neki od odgovora.

„Sve su to primjeri nečega što nazivamo 'mediji',“ potvrdila je Elisa. „Mediji šire informacije i zamisli za veliki broj ljudi. Koje ste vrste korisnih informacija čuli na radiju?“

„Pa, sjećam se da sam prije nekoliko mjeseci čula najave o besplatnome cijepljenju za djecu,“ reče Ana Maria. „Na dan cijepljenja ljudi koji su čuli najavu iz udaljenih su sela dovodili svoju djecu u dom zdravlja.“

„Kada je moj brat imao želučanih tegoba, moja je mama čula na radiju da je potrebno nadoknaditi izgubljenu tekućinu,“ objasnio je Antonio.

„Moj brat je na taj način čuo o svojem fakultetskom programu i o studiju općenito,“ reče Carlota. „Usto, oglas u novinama mu je pomogao u traženju sobe za iznajmljivanje kada je otišao živjeti u grad.“

„Nedavno sam slušala na radiju emisiju o potrebi čišćenja rijeka i raznim ekološkim temama,“ doda Mariela.

„Upravo sam shvatio,“ reče Roberto sa širokim osmijehom, „da nikada ne slušam ništa na radiju osim glazbe.“ Ostali su se nasmijali i zatim su se počeli šaliti i nastavili svoj put.

„Dobro, sada imam jedno ozbiljno pitanje,“ reče Elisa. „Na radiju se može čuti jako puno oglasa i reklama. Smatrate li to korisnim ili potrebnim?“

„Naravno. Kako bi inače znali što trebamo kupiti ako ne slušamo reklame?“ upita Carlota.

„Nažalost, mnogo reklama nam ne daje samo informacije,“ reče Elisa. „Istina, kažu nam koji proizvodi postoje na tržištu, no također nas uvjeravaju da ih trebamo. Postoji riječ koju biste svi trebali znati- 'manipulacija'. Manipulacija znači da ljude natjeramo da misle

na određen način ili da čine određene stvari bez da razumiju što čine zapravo. Mnoge reklame koje vidimo i koje čujemo manipuliraju našim potrebama i navode nas da povjerujemo da trebamo neke stvari koje ustvari i ne trebamo. Čak nas i uvjere da su štetne stvari zapravo dobre za nas. Sigurna sam da ste svi vidjeli veliki natpis koji stoji ispred kafića u gradu na kojem piše 'Proslavite svoje vesele trenutke uz naše domaće napravljeno pivo' i prikazuje skupinu snažnih mladića kako se smiju zajedno i drže pivo u rukama. Kakvu poruku zapravo šalje takav natpis?“

„Da si 'pravi čovjek' ako piješ pivo,“ reče Ana Maria i namršti se.

„Da pivo čini ljude sretnima,“ odgovori Antonio.

„Ali to nije istina,“ reče Mariela, „alkohol uzrokuje probleme u domovima- galamu, svađe, pa čak i nasilje.“

Mladi su nastavili razmišljati o ostalim primjerima. Spomenuli su kako reklame za cigarete navode ljude da osjećaju kako su važniji ako puše iako je dokazano kako pušenje šteti zdravlju. Također su razgovarali o tome kako reklamiranje određene odjeće navodi ljude da privlače pozornost svojim odijevanjem umjesto da se ljudi ističu plemenitošću i dobrim djelima.

„Eto nas opet, oči u oči sa snagom riječi,“ reče Elisa. „Može se zlorabiti za manipulaciju ljudima kako bi mislili da trebaju stvari koje nemaju, troše novac na stvari koje ne trebaju, a drugi se na njima bogate.“

„Sada shvaćam zašto se moj brat ponekada uzruja kada čuje reklame na radiju,“ uzviknu Carlota. „Tada on viče: Propaganda! Samo nam žele uzeti novac!“

„Pripazite da ne postanete žrtve manipulacije preko propagande,“ upozorila je mlade Elisa. „U isto vrijeme morate znati da kampanje za širenje informacija nisu same po sebi loša stvar. Možemo također zamisliti i dobru propagandu., primjerice, kada je zdravstvena kampanja ili reklamiranje novih sjemena i sorti.“

Diego, koji je hodao nekoliko koraka iza skupine, požuri se do njih i radosno viknu: „Želimo informacije, a ne propagandu!“ Ostali su se glasno složili s Diegom.

U daljini mogli su vidjeti gospodina i gospođu Vasques kako ih čekaju kraj ceste. Došli su do njihovog imanja.

Vježbe

1. Riječi su skrivene u slovima. Zaokruži svaku riječ.

radio, informacija, istina, novine, odraz, televizija, vijesti, reklame, glazba, časopis, priopćenje, plakat

N T U N B Š Z H I A M C K O E
R E K L A M E H M T K B L J D
H L Ć E B P M H H Z S K N N S
D E E F Z Č G O G K P E V O M
S V Z B A I A B P T Ć R J V P
K I E M L J S S D P A Q G I Q
G Z H D G T J T O D R A Z N V
K I Z U U U K I I P N F B E Z
A J I C A M R O F N I M E V A
T A K A L P Z F M A A S Č U S

a. Napiši riječi koje su skrivene okomito:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Što im je zajedničko? _____

b. Napiši riječi koje su skrivene vodoravno:

Što im je zajedničko? _____

c. Napiši riječi koje su skrivene dijagonalno:

Napiši rečenicu koja će sadržavati obje riječi:

2. Ako bi dobio priliku poslati poruku javnosti putem medija, kako bi ona glasila?

3. Danas su mladi iz Alegríasa pokazali primjere korisne informacije koju su čuli na radiju. Ovo je prilika za tvoju grupu mladih da napravite petominutni radio-program. Nakon što se složite oko teme, pripremite pisani plan emisije, odlučite tko će imati kakvu ulogu i krenite. Budite kreativni i pokušajte napraviti program zabavnim, ali ujedno i informativnim.